

Kyrkans PFA 2000

Pensions- och försäkringsavtal för anställda hos
Svenska kyrkan

Svenska kyrkans
FÖRSAMLINGSFÖRBUND

Innehåll

Överenskommelse om kyrkans Pensions- och försäkringsavtal — PFA 2000	6
Parter	6
<i>Arbetsgivarsidan</i>	6
<i>Arbetstagersidan</i>	6
§ 1 Innehåll	6
§ 2 Ändringar och tillägg.....	7
§ 3 Pensionsnämnd.....	7
§ 4 Tvister.....	7
§ 5 Fredsplikt.....	8
§ 6 Lokal giltighet	8
§ 7 Giltighet och uppsägning.....	8
§ 8 Tryggande av icke försäkrad pensionsutfästelse	8
§ 9 Avslutning.....	9
Pensionsbestämmelser — PB.....	11
Gemensamma bestämmelser	11
§ 1 Tillämpningsområde.....	11
§ 2 Ändring i bestämmelserna.....	12
§ 3 Vissa inskränkningar i rätten till pension.....	12
§ 4 Information.....	12
§ 5 Ansökan om pension	12
§ 6 Utbetalning av pension.....	13
§ 7 Förändring av pensionsbelopp	13
Avgiftsbaserad ålderspension	14
§ 8 Pensionsavgifter	14
§ 9 <i>Gäller inte</i>	14
§ 10 Pensionsgrundande lön.....	14
§ 11 Avgiftsunderlag.....	15
§ 12 Beräkning av ålderspension.....	15
§ 13 <i>Gäller inte</i>	17
§ 14 <i>Gäller inte</i>	17

Kompletterande ålderspension	18
§ 15 Giltighet	18
§ 16 Årspoäng och årsmedelpoäng.....	18
§ 17 Beräkning av kompletterande ålderspension	19
Särskild ålderspension före 65 års ålder	21
§ 18 <i>Gäller inte</i>	21
§ 19 Årspoäng och årsmedelpoäng.....	21
§ 20 Särskild ålderspension.....	22
§ 21 Samordning med ersättning från arbetslöshetskassa	22
<i>Utgår från och med 2000-05-01</i>	22
<i>För tiden 1998-01-01 – 2000-04-30 gäller bestämmelsen i dess lydelse i PFA 98</i>	22
§ 22 Samordning med förvärvsinkomst.....	22
§ 23 Anmälan om inkomst m.m.	24
Efterlevandepension	25
§ 24 Giltighet	25
§ 25 Årspoäng och årsmedelpoäng.....	25
§ 26 Efterlevandepension till vuxen	26
§ 27 Kompletterande änkepension (övergångsbestämmelse)	27
§ 28 Barnpension.....	29
Intjänad pensionsrätt 1997-12-31.....	30
§ 29 Giltighet	30
§ 30 Intjänad pension	30
§ 31 <i>Gäller inte</i>	31
Finansiering och tryggnad	32
§ 32 Finansiering.....	32
§ 33 Tryggnad.....	32
Övergångsbestämmelser till PB för arbetstagare som 1997-12-31 omfattats av PA-KL eller äldre pensionsbestämmelser	33
<i>Till § 1 mom. 2</i>	33
<i>Till § 8 och § 13</i>	33
<i>Till § 12 och § 17</i>	33

<i>Till § 10 mom. 1-2, § 16 mom. 1, § 19 mom. 1 och § 25 mom. 1</i>	33
<i>Till § 16 mom. 1, § 19 mom. 1 och § 25 mom. 1</i>	34
<i>Till §§ 18-23</i>	34
<i>Till §§ 29 och 30</i>	34
Övergångsbestämmelser till PB samt Centrala och lokala protokollsanteckningar för arbetstagare vilka 1999-12-31 omfattats av PA-91 eller äldre statliga pensionsbestämmelser samt därtill hörande övergångsbestämmelser	35
<i>Till § 1</i>	35
<i>Till § 27</i>	35
<i>Till § 30 mom 1</i>	36
<i>Till § 30 mom 2</i>	36
<i>Till Centrala och lokala protokollsanteckningar p. 14</i>	36
<i>Övrigt</i>	36
Centrala och lokala protokollsanteckningar	38
<i>Till PFA</i>	38
<i>Till PB</i>	39
<i>Övrigt</i>	39
Centrala protokollsanteckningar	42
Överenskommelse om tillägg till Pensions- och försäkringsavtal – PFA 98	42
Parter	42
§ 1 Innehåll	42
§ 2 Tillägg till PFA 98	42
§ 3 Övrigt	42
§ 4 Avslutning	42
Ändringar i PFA fr.o.m. 1998-01-01	42
§ 10 Pensionsgrundande lön	42
Allmänna försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl.	42
§ 1 Försäkringsvillkor m.m.	42
§ 2 Försäkrad och försäkringstagare	42
§ 3 Avgiftsbetalning vid månadsersättning från avgiftsbefrielseförsäkring	42
§ 4 Avgiftsunderlag	42

Överenskommelse om vissa frågor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda hos kommuner och landsting m.fl.....	42
Parter	42
§ 1	42
§ 2.....	42
§ 3.....	42
Överenskommelse om tillägg till försäkringsvillkoren för avgiftsbefrielseförsäkring för anställda som omfattas av Svenska kyrkans pensions och försäkringsavtal	42
Parter	42
§ 1	42
§ 2.....	42
§ 3.....	42

Innehåll

Förkortningar

AB	Allmänna bestämmelser
ALFA	Allmänt löne- och förmånsavtal inom staten
AFL	Lag (1962:381) om allmän försäkring
AGS-KL	Avtalsgruppsjukförsäkring för anställda hos kommuner och landsting, församlingar m.fl.
ATP	Allmän tilläggspension
BEA	Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder hos kommuner och landsting, församlingar m.fl.
LAF	Lag (1976:380) om arbetsskadeförsäkring
MBL	Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet
PA - 91	Pensionsavtal inom staten
PA-KL	Pensionsavtal för arbetstagare hos kommuner och landsting
PB	Pensionsbestämmelser

2000-06-07

Överenskommelse om kyrkans Pensions- och försäkringsavtal — PFA 2000

Parter

Arbetsgivarsidan

Svenska kyrkans Församlingsförbund

Arbetstagersidan

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer, AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd.

§ 1 Innehåll

Parterna träffar detta kollektivavtal, Kyrkans PFA 2000, för arbetstagare anställda hos arbetsgivaren. Till avtalet hör även bestämmelser m.m. enligt följande bilagor:

- a) Pensionsbestämmelser – PB (bilaga 1),
- b) Centrala och lokala protokollsanteckningar (bilaga 2),
- c) Centrala protokollsanteckningar (bilaga 3)
- d) Försäkringsvillkor m.m. för Avgiftsbefrielseförsäkring (bilaga 4 och 5)

1998-06-12 träffades kollektivavtalet, Pensions- och försäkringsavtal — PFA 98 — för arbetstagare anställda hos arbetsgivaren. Vidare har 2000-05-02 träffats överenskommelse om ändringar och tillägg till PFA 98. Dessa överenskommelser gäller för anställda inom Svenska kyrkan under tiden 1998-01-01—1999-12-31.

§ 2 Ändringar och tillägg

De ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna under avtalets giltighetsperiod träffar överenskommelse om ska ingå i såväl centralt som lokalt kollektivavtal.

Vad som här sägs gäller även i tillämpliga delar de ändringar och tillägg till PFA 98 som Svenska Kommunförbundet och berörda arbetstagarparter träffar överenskommelse om.

§ 3 Pensionsnämnd

En pensionsnämnd ska finnas med uppgift att:

1. ge råd och anvisningar angående tolkning och tillämpning av kollektivavtalets bestämmelser m.m.
2. besluta om förändringar av arbetstagares pension och utbetalda pensionsbelopp — med undantag för den del som tryggas genom försäkring i Svenska kyrkans Försäkringsförening.

Pensionsnämnden består av sex ledamöter. Till nämnden utser Landstingsförbundet en ledamot, Svenska Kommunförbundet två, Svenska Kommunalarbetareförbundet en och övriga arbetstagarparter i detta avtal gemensamt två. För varje ledamot utses en ersättare i samma ordning. Nämnden utser inom sig ordförande.

§ 4 Tvister

Tvist om tolkning eller tillämpning av detta kollektivavtal handläggs — med de undantag som framgår av bestämmelserna i övrigt — i den ordning som föreskrivs i det kommunala huvudavtalet. För sådan tvist gäller inte 35 § MBL.

Önskar part efter fullgjord förhandlingsskyldighet fullfölja tvisten ska detta — oavsett vad som anges i huvudavtalet — ske genom att parten inom fyra månader räknat från den dag förhandlingen avslutats hänskjuter tvisten till i nästkommande stycke angiven skiljenämnd för slutligt avgörande. Om part så begär ska tvisten i stället handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. Fullföljer part inte tvisten inom föreskriven tid, förlorar parten rätten därtill.

Skiljenämnden består av sju ledamöter, varav en ledamot tillika är ordförande. Sex ledamöter och ersättare för dessa utses i samma ordning som för Pensionsnämnden. Ordförande och ersättare för denne utses gemensamt av de organisationer som utsett övriga ledamöter.

Före avgörandet i skiljenämnden ska tvistefrågan ha behandlats av Pensionsnämnden. Motsvarande bör även gälla inför domstolsbehandling.

Samtliga parter i detta avtal svarar envar för sina kostnader som följer av skiljenämndsförfarandet. Kostnaden för ordförandes medverkan delas lika mellan arbetsgivarsidan och arbetstagarsidan.

§ 5 Fredsplikt

Förhandlingar under avtalsperioden enligt denna överenskommelse ska föras under fredsplikt.

§ 6 Lokal giltighet

Avtalet gäller även för anställda vid Kyrkokansliet i Uppsala och för anställda hos stiftsförbund av Församlingsförbundet som lämnat förhandlingsfullmakt till Församlingsförbundet.

§ 7 Giltighet och uppsägning

Detta kollektivavtal gäller fr.o.m. 2000-01-01 och tills vidare. Avtalet är uppsägningsbart per utgången av kalenderår med en ömsesidig uppsägningstid av tre kalendermånader. Har avtalet inte sagts upp inom föreskriven tid, förlängs dess giltighet med ett kalenderår i sänder med en ömsesidig uppsägningstid av tre kalendermånader. Uppsägning ska vara skriftlig och åtföljd av förslag till nytt kollektivavtal.

§ 8 Tryggande av icke försäkrad pensionsutfästelse

Denna överenskommelse förutsätter att pensionsutfästelser som inte tryggas genom försäkring i stället tryggas genom borgensåtagande av Kyrkofonden.

§ 9 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Klas Johansson

Åsa Hollmén

Justeras

För
Svenska kyrkans Församlingsförbund

Lisen Ridne

För
Svenska Kommunalarbetareförbundet

Håkan Pettersson

För
OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet

Hans Gustrin

För
**OFR:s förbundsområden Hälso- och sjukvård
jämte i förbundsområdena ingående organisationer**

Hans Gustrin

För
**AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen
anslutna riksorganisationer**

Harald Mårtensson

För
Läraryrskommitténs och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd
Läraryrskommittén   Lärarnas Riksförbund

Hans Gustrin

Harald Mårtensson

Pensionsbestämmelser — PB

Gemensamma bestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde

Mom. 1

Om inte annat följer av lag, förordning eller statlig myndighetsföreskrift, ska dessa pensionsbestämmelser — fortsättningsvis kallade PB — tillämpas på arbetstagare som uppfyller villkoren i mom. 2 och för vilken andra tjänstepensionsbestämmelser inte gäller.

Anmärkningar

1. Med arbetstagare avses i detta avtal i förekommande fall även före detta anställd, för vilken avtalet helt eller delvis är tillämpligt.
2. Med anställning avses i detta avtal i förekommande fall även en period av sammanhängande anställningar hos arbetsgivaren.

Mom. 2

PB gäller för arbetstagare som

- a) är född 1938 eller senare och är anställd enligt kollektivavtal vari ingår Allmänna bestämmelser (AB) samt placerad i AB grupp 1, eller
- b) omfattas av kollektivavtalet BEA samt är anställd för minst tre månader och med en arbetstid som är minst 16 timmar per vecka.

Mom. 3

PB upphör att gälla för arbetstagare då förutsättningarna enligt mom. 2 inte längre uppfylls. PB fortsätter dock att gälla dels under tid som arbetstagare har rätt till särskild ålderspension enligt § 20, och dels avseende beräkning och utbetalning av pension i övrigt.

§ 2 Ändring i bestämmelserna

Arbetstagare är skyldig att följa de ändringar av bestämmelserna, som parterna träffar överenskommelse om. Vad här sägs gäller även före detta anställd och förmånsberättigad i de delar som berör beräkning och utbetalning av pension.

§ 3 Vissa inskränkningar i rätten till pension

Arbetsgivaren kan besluta att pension helt eller delvis inte ska utges med anledning av följande händelser:

- a) arbetstagaren har drabbats av arbetsoförmåga eller avlidit med anledning av att arbetstagaren deltagit i krig eller inbördeskrig i främmande land eller åtföljt främmande lands krigsmakt,
- b) arbetstagaren har ådragit sig kroppsskada eller sjukdom genom handling eller underlåtenhet för vilken arbetstagaren ådömts frihetsstraff, eller
- c) arbetstagaren har vid läkarundersökning, som påkallats i samband med anställandet, lämnat oriktig uppgift om sitt hälsotillstånd eller förtigit något förhållande av vikt och omständigheterna är sådana att påföljd skulle ha inträtt där fråga varit om försäkring beträffande vilken 4-9 §§ lagen om försäkringsavtal ägt tillämpning.

Angående påföljd för den som uppsåtligen framkallat arbetstagares arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 4 Information

Arbetstagare ska fortlöpande informeras om pensionsbelopp och övriga pensionsrättigheter.

§ 5 Ansökan om pension

För pension gäller att:

- a) ansökan ska ske enligt arbetsgivarens anvisningar, och

b) arbetstagaren har rätt att uppbära pension tidigast tre månader efter det att arbetsgivaren fått ansökan.

Anmärkning till b)

Ansökan behövs inte om arbetstagaren avgår från sin anställning på arbetsgivarens begäran och pension ska börja utges från avgången.

§ 6 Utbetalning av pension

Pension utges respektive ändras från och med den kalendermånad vid vars ingång förutsättningarna härför föreligger. Pension upphör att utges med utgången av den kalendermånad under vilken förutsättningarna för pension bortfaller.

Pension utbetalas månadsvis.

Anmärkningar

1. Om månadsbeloppet understiger av Pensionsnämnden fastställt gränsvärde A, kan arbetsgivaren besluta att utge pensionen som årsbelopp.
2. Om månadsbeloppet understiger av Pensionsnämnden fastställt gränsvärde B, kan arbetsgivaren besluta att pensionen ska utbetalas som engångsersättning.

Den som vistas eller är bosatt utom riket är skyldig att förete bevis som styrker att rätt till pension alltjämt föreligger.

§ 7 Förändring av pensionsbelopp

Pensionsbelopp förändras enligt vad som sägs i Stadgarna för Svenska kyrkans Försäkringsförening.

Av arbetsgivaren utbetald – ej försäkrad - pension ska förändras enligt Pensionsnämndens beslut.

Avgiftsbaserad ålderspension

§ 8 Pensionsavgifter

Mom. 1

En arbetstagare tillgodoräknas från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyllt 28 år en årlig pensionsavgift som utgör:

- a) 3,4 % till den del avgiftsunderlaget enligt § 11 inte överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp, och
- b) 1,0 % till den del avgiftsunderlaget enligt § 11 överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp.

Mom. 2

Pensionsavgifterna avsätts i sin helhet till avgiftsbaserad tjänstepensionsförsäkring i Svenska kyrkans Försäkringsförening. Betalning av preliminär avgift för visst kalenderår sker i enlighet med Svenska kyrkans Försäkringsförenings stadgar. Slutlig betalning sker senast den 31 mars nästkommande år.

§ 9 *Gäller inte*

Bestämmelsen i § 9 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

§ 10 Pensionsgrundande lön

Mom. 1

Pensionsgrundande lön beräknas för kalenderår och utgörs av förmåner i anställningen enligt § 1 mom. 2, som utgivits av arbetsgivaren enligt:

- a) AB § 5 och tillhörande särskilda bestämmelser eller motsvarande förmåner enligt lokala bestämmelser, eller
- b) BEA § 11.

Mom. 2

Under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall eller arbetsskada enligt AFL/LAF, ledighet enligt Föräldraledighetslagen eller ledighet utan rätt till förmåner enligt mom. 1 på grund av fackligt förtroendeuppdrag utgörs den pensionsgrundande lönen i stället av det lönebortfall som uppkommit genom tillämpning av AB § 18 eller motsvarande i särskilda bestämmelser. För arbetstagare enligt BEA med timlön tillämpas AB § 27 mom. 4 a).

Mom. 3

Arbetstagare tillförsäkras avgiftsbefrielseförsäkring enligt de mellan parterna överenskomna försäkringsvillkoren för Avgiftsbefrielseförsäkring.

§ 11 Avgiftsunderlag

Mom. 1

Avgiftsunderlaget utgörs av pensionsgrundande lön enligt § 10.

Om arbetstagaren ska börja uppbära pension under året ska avgiftsunderlaget för avgångsåret i stället utgöras av pensionsgrundande lön enligt § 10, för kalenderåret före avgångsåret i relation till anställningstiden under avgångsåret uppräknat till avgångsårets förhöjda prisbasbelopp.

Mom. 2

För arbetstagare som har rätt till särskild ålderspension ska i avgiftsunderlaget inräknas 1/12 av årsmedelpoängen enligt § 19 multiplicerad med det förhöjda prisbasbeloppet för varje kalendermånad som arbetstagaren har rätt till särskild ålderspension.

§ 12 Beräkning av ålderspension

Mom. 1

En arbetstagare har rätt till **hel ålderspension** enligt följande regler.

1. Pension utges tidigast från och med den kalendermånad efter den under vilken anställningen helt eller delvis upphört.

2. Pension utges tidigast från och med den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 61 år.
3. Pension utges senast från och med den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 67 år eller den senare kalendermånad efter den under vilken arbetstagarens anställning upphört.
4. Avgiftsbaserad ålderspension, intjänad pension enligt § 30 och intjänad pension enligt övergångsbestämmelser till PB avseende övergången från statliga pensionsbestämmelser får helt eller delvis användas som temporär pension före 65 års ålder. Temporär pension får utbetalas under kortare tid än 5 år. Sådan del av pension som ej tas ut temporärt ska utges livslångt från samma tidpunkt som temporär pension utges.
5. Pensionsbelopp enligt punkt 4 ska begränsas på sätt som anges i anvisningarna till 23 § punkt 20 d och anvisningarna till 31 § punkt 1 kommunalskattelagen i den del som avser utbetalning med lika eller stigande belopp.

Mom. 2

Om en arbetstagare tidigast från och med den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 61 år medges avgå från en del av sin anställning eller om arbetstagaren avgår helt från sin anställning och tillträder en anställning med lägre sysselsättningsgrad, har arbetstagaren rätt **till partiell ålderspension** enligt reglerna i mom 1 för motsvarande del av pensionen.

§ 13 *Gäller inte.*

Bestämmelsen i § 13 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

§ 14 *Gäller inte.*

Bestämmelsen i § 14 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

Kompletterande ålderspension

§ 15 Giltighet

Bestämmelserna i detta kapitel gäller för arbetstagare, som för ett visst kalenderår har en pensionsgrundande lön enligt § 10, som överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp.

§ 16 Årspoäng och årsmedelpoäng

Mom. 1

Med **årspoäng** avses pensionsgrundande lön enligt § 10 dividerad med det förhöjda prisbasbeloppet för respektive år.

Mom. 2

Med **årsmedelpoäng** avses medelvärdet av de 5 högsta årspoängen för de 7 kalenderår som närmast föregår året före det tidigaste år:

- a) då arbetstagaren får rätt till förtidspension eller sjukbidrag,
- b) då arbetstagarens anställning omregleras i samband med uttag av partiell ålderspension enligt § 12 mom. 2, eller
- c) då arbetstagarens anställning upphör.

Saknas årspoäng för något av ovannämnda 7 åren ska antagen årspoäng för sådant år bestämmas enligt följande regler:

1. Pensionsgrundande lön finns för ett helt kalenderår.

Antagen årspoäng beräknas som medelvärdet av de årspoäng som finns. Här bortses från sådant år då pensionsgrundande lönen inte avser hela året.

2. I övriga fall

Antagen årspoäng beräknas som summan av den vid anställningens tillträde överenskomna lönen för följande 12-månadersperiod och under samma period utgivna tillägg dividerad med det förhöjda prisbasbeloppet för respektive år och lönedel.

§ 17 Beräkning av kompletterande ålderspension

Mom. 1

Kompletterande ålderspension beräknas med i tabellen nedan angivna procenttal av årsmedelpoängen enligt § 16 multiplicerat med tidsfaktorn enligt mom. 2 och med det prisbasbelopp som gäller den kalendermånad, då arbetstagarens anställning upphör.

Skikt av årsmedelpoäng	0–7,5	7,5–20	20–30
Pensionsnivå i % fr.o.m. 65 års ålder	0	62,5	31,25

Om pensionen börjar utges före 65 års ålder, ska pensionen minskas med 0,4 procent för varje kalendermånad som återstår från det att pensionen börjar utges till 65 års ålder. Om pensionen börjar utges efter 65 års ålder, ska pensionen ökas med 0,4 procent för varje kalendermånad som förflutit från 65 års ålder till det att pensionen börjar utges.

Mom. 2

Med tidsfaktorn avses kvoten T/N , dock högst talet 1, där

T = tillgodoräknad tid för pensionsavgifter enligt § 8, dock längst till och med kalendermånaden innan då arbetstagaren fyller 65 år. För arbetstagare som avgår tidigast från och med den kalendermånad arbetstagaren fyller 61 år tillgodoräknas även återstående kalendertid till och med kalendermånaden innan då arbetstagaren fyller 65 år.

N = tiden T ökad med kalendertiden som återstår från avgången till och med kalendermånaden innan då arbetstagaren fyller 65 år. N är dock minst 30 år.

Tillgodoräkning sker för tid hos kommun, landsting, kommunalförbund och annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare (bl.a. arbetsgivare inom Svenska kyrkan). Sådan tillgodoräkning förutsätter att arbetsgivaren tillgodogör sig tidigare intjänad kompletterande ålderspension enligt mom. 4.

Tidstillgodoräkning enligt ovan görs inte för sådan tid varunder avtal träffats mellan arbetstagaren och tidigare arbetsgivare om annan pensionslösning än vad som följer av §§ 16–17.

Mom. 3

En arbetstagare har rätt till kompletterande ålderspension enligt följande regler:

1. Pension utges tidigast från och med den kalendermånad efter den under vilken anställningen upphört.
2. Pension utges tidigast från och med den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 61 år.
3. Pension utges senast från och med den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 67 år eller den senare kalendermånad efter den under vilken arbetstagarens anställning upphört.
4. Om hel avgiftsbaserad ålderspension enligt § 12 mom. 1 utges, ska kompletterande ålderspension utges för samma tid.
5. Om partiell avgiftsbaserad ålderspension enligt § 12 mom. 2 utges, ska kompletterande ålderspension utges i motsvarande grad.

Mom. 4

Om tidstillgodoräkning skett av annan medförd pensionsrätt, ska avräkning ske för sådan pensionsrätt.

Avräkning sker med det belopp arbetstagaren har rätt till från och med den kalendermånad då arbetstagaren fyller 65 år.

Mom. 5

Arbetstagaren är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar lämna de uppgifter som behövs för beräkning av den kompletterande ålderspensionen.

Om arbetstagaren inte lämnar uppgifter enligt föregående stycke kan arbetsgivaren besluta att pensionen ska minskas i skälig omfattning eller att rätten till pension upphör.

Särskild ålderspension före 65 års ålder

Bestämmelserna om särskild ålderspension tillämpas vid pensionsavgång före 65 år ålder enligt övergångsbestämmelserna till PB punkt 9 – 11 eller enligt särskilda övergångsbestämmelser för kyrkomusiker, skogsvaktare och skogsarbetare samt i fall där avtal träffas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren om särskild ålderspension.

§ 18 *Gäller inte*

Bestämmelsen i § 18 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

§ 19 Årspoäng och årsmedelpoäng

Mom. 1

Med **årspoäng** avses pensionsgrundande lön enligt § 10 dividerad med det förhöjda prisbasbeloppet för respektive år.

Mom. 2

Med **årsmedelpoäng** avses medelvärdet av de 5 högsta årspoängen för de 7 kalenderår som närmast föregår året före det tidigaste år:

- a) då arbetstagaren får rätt till förtidspension eller sjukbidrag,
- b) då arbetstagarens anställning omregleras i samband med uttag av partiell ålderspension enligt § 12 mom. 2, eller
- c) då arbetstagarens anställning upphör.

Saknas årspoäng för något av ovannämnda 7 åren ska antagen årspoäng för sådant år bestämmas enligt följande regler:

1. Pensionsgrundande lön finns för ett helt kalenderår.
Antagen årspoäng beräknas som medelvärdet av de årspoäng som finns. Här bortses från sådant år då pensionsgrundande lönen inte avser hela året.
2. I övriga fall.
Antagen årspoäng beräknas som summan av den vid anställningens till-

trädande överenskomna lönen för följande 12-månadersperiod och under samma period utgivna tillägg dividerad med det förhöjda prisbasbeloppet för respektive år och lönedel.

§ 20 Särskild ålderspension

Särskild ålderspension utges, med de begränsningar som följer av §§ 21–23, från avgången och längst till och med kalendermånaden innan, då arbetstagaren fyller 65 år eller den tidigare kalendermånad då avgiftsbaserad ålderspension börjar utges.

Särskild ålderspension beräknas med i tabellen nedan angivna procenttal av årsmedelpoängen enligt § 19 multiplicerat med det prisbasbelopp som gäller den kalendermånad, då arbetstagarens anställning upphör.

Skikt av årsmedelpoäng	0–7,5	7,5–20	20–30
Pensionsnivå i %	73,5	62,5	31,25

Om arbetstagaren har rätt till hel förtidspension eller helt sjukbidrag, ska ovanstående procenttal i skiktet 0–7,5 i stället utgöra 10 %. Om arbetstagaren har rätt till partiell förmån ska procenttalet jämkas i förhållande till förmånens omfattning.

§ 21 Samordning med ersättning från arbetslöshetskassa

Utgår från och med 2000-05-01.

För tiden 1998-01-01 – 2000-04-30 gäller bestämmelsen i dess lydelse i PFA 98.

§ 22 Samordning med förvärvsinkomst

Mom. 1

Om arbetstagaren har förvärvsinkomst ska den särskilda ålderspensionen minskas med 73,5 % av sådan inkomst.

Med förvärvsinkomster avses avlöningsförmåner som motsvarar de inkomstslag som avses i § 10.

Om arbetstagaren utför arbete utan att uppbära inkomst eller endast ringa sådan eller om arbetstagaren får ersättning i annan form än vad som avses i föregående stycke, kan arbetsgivaren besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp, som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Nedanstående (mom.1) gäller fr.o.m. 2000-05-01

För tiden 1998-01-01 – 2000-04-30 gäller bestämmelsen i dess lydelse i PFA 98.

Minskning görs inte för sådan del av inkomster som följer av arbete som arbetstagaren hade innan:

- a) arbetstagarens ansökan om särskild ålderspension kommit arbetsgivaren till handa,
- b) arbetstagaren och arbetsgivaren träffat avtal om avgång med särskild ålderspension eller
- c) arbetstagaren – vid avgång på arbetsgivarens begäran – erhållit besked om avgångsskyldighet enligt 33 § lag (1982:80) om anställningsskydd.

Anmärkning till c)

Arbetsgivaren ska senast en månad innan besked enligt ovan lämnas, meddela arbetstagaren om att sådant besked kommer att lämnas.

Om besked om avgångsskyldighet lämnas tidigare än en månad innan avgång gäller ändå en månad som den tidsfrist innan vilken arbetstagaren ska ha haft annan inkomst.

Mom. 2

Om de inkomster, som skall samordnas enligt ovan, för ett visst kalenderår understiger 24 % av prisbasbeloppet för detta år, ska ingen samordning ske.

Mom. 3

Beräkningar enligt mom. 1 görs för kalendermånad enligt arbetstagarens preliminära uppgifter. Arbetsgivaren kan fastställa längre avräkningsperiod.

Definitiv reglering görs för varje kalenderår. Om samordning har gjorts med för mycket eller för litet belopp ska sådant belopp regleras på näst-

kommande års pensionsbelopp. Sådan reglering kan även ske efter 65 års ålder.

§ 23 Anmälan om inkomst m.m.

Arbetstagaren är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar anmäla sådana ersättningar och inkomster som avses ovan i §§ 20 och 22.

Om arbetstagaren inte lämnar anmälan om ersättningar eller inkomster eller lämnar felaktiga uppgifter, kan arbetsgivaren besluta att pensionen ska minskas i skälig omfattning eller att rätten till pension upphör.

Efterlevandepension

§ 24 Giltighet

Bestämmelserna i §§ 24–28 — med det undantag som följer av § 27 — gäller för förmånsberättigad till pension efter arbetstagare om dödsfallet inträffar under tid:

- a) då arbetstagaren är anställd,
- b) då arbetstagaren erhåller ersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL eller uppbär arbetsskadelivränta som samordnas med förtidspension eller sjukbidrag,
- c) då arbetstagaren har rätt till särskild ålderspension enligt §§ 19–23, eller
- d) inom sex månader efter det att arbetstagarens anställning upphört.

Rätten till efterlevandepension enligt b)–d), s.k. **efterskydd**, upphör om — vid den tidpunkt som dödsfallet inträffade — arbetstagaren fått annan anställning förenad med pensionsrätt och det för arbetstagaren skulle föreligga rätt till pensionsförmån på grund av denna anställning.

§ 25 Årspoäng och årsmedelpoäng

Mom. 1

Med **årspoäng** avses pensionsgrundande lön enligt § 10 dividerad med det förhöjda prisbasbeloppet för respektive år.

Mom. 2

Med **årsmedelpoäng** avses medelvärdet av de 5 högsta årspoängen för de 7 kalenderår som närmast föregår året före det tidigaste år:

- a) då arbetstagaren får rätt till förtidspension eller sjukbidrag,
- b) då arbetstagarens anställning omregleras i samband med uttag av partiell ålderspension enligt § 12 mom. 2,

- c) då arbetstagarens anställning upphör eller
- d) då arbetstagaren avlider.

Saknas årspoäng för något av ovannämnda 7 åren ska antagen årspoäng för sådant år bestämmas enligt följande regler:

1. Pensionsgrundande lön finns för ett helt kalenderår.

Antagen årspoäng beräknas som medelvärdet av de årspoäng som finns. Här bortses från sådant år då pensionsgrundande lönen inte avser hela året.

2. I övriga fall.

Antagen årspoäng beräknas som summan av den vid anställningens tillträde överenskomna lönen för följande 12-månadersperiod och under samma period utgivna tillägg dividerad med det förhöjda prisbasbeloppet för respektive år och lönedel.

§ 26 Efterlevandepension till vuxen

Mom. 1

Efterlevandepension utges till efterlevande make, som stadigvarande sammanbodde med sin make vid dennes död, om den efterlevande:

a) vid dödsfallet stadigvarande sammanbodde med barn under tolv år, som stod under vårdnad av makarna eller endera av dem, eller

b) oavbrutet hade sammanbott med maken under en tid av minst fem år fram till tidpunkten för dödsfallet.

Med efterlevande make likställs i denna paragraf den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en icke gift man eller kvinna vid dennes död och som tidigare har varit gift med eller har eller har haft eller då väntade barn med denne. Med efterlevande make likställs även registrerad partner enligt lagen om registrerat partnerskap.

Mom. 2

Rätten till efterlevandepension upphör om den förmånsberättigade ingår äktenskap. Detsamma gäller om den förmånsberättigade stadigvarande sammanbor med någon som denne har varit gift med eller har eller har haft barn med.

Efterlevandepension utges i högst 5 år.

Mom. 3

Efterlevandepension beräknas med i tabellen nedan angivna procenttal av årsmedelpoängen enligt § 25 multiplicerat med det prisbasbelopp som gäller den kalendermånad, då arbetstagaren avlider.

Skikt av årsmedelpoäng	0–20	20–30
Pensionsnivå i %	15	7,5

§ 27 Kompletterande änkepension (övergångsbestämmelse)

Mom. 1

Kompletterande änkepension utges till efterlevande make om följande villkor är uppfyllda:

- a) för arbetstagaren har 1989-12-31 och därefter fortlöpande fram till dödsfallet gällt PA-KL och PB hos kommun, landsting, kommunalförbund eller annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare (bl.a. arbetsgivare inom Svenska kyrkan),
- b) den efterlevande har rätt till tilläggspension i form av änkepension enligt AFL:s övergångsbestämmelser, och
- c) årsmedelpoängen enligt § 25 överstiger talet 7,5.

Mom. 2

Utöver vad som anges i § 24 gäller bestämmelserna om kompletterande änkepension om följande villkor är uppfyllda:

- a) arbetstagaren har avgått från anställningen tidigast från och med den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyllt 61 år och dödsfallet inträffar därefter, och
- b) arbetstagaren har rätt till avgiftsbaserad ålderspension eller motsvarande i form av individuell del eller annan pensionslösning.

Mom. 3

Kompletterande änkepension utges för sådan tid som tilläggspension i form av änkepension enligt AFL:s övergångsbestämmelser utges.

Om den efterlevande är född 1945 eller senare utges dock kompletterande änkepension längst intill 65 års ålder.

Mom. 4

Kompletterande änkepension beräknas med i tabellen nedan angivna procenttal av årsmedelpoängen enligt § 25 multiplicerat med nedan angiven tidsfaktor och med det prisbasbelopp som gäller den kalendermånad, då arbetstagaren avlider.

Skikt av årsmedelpoäng	0–7,5	7,5–20	20–30
Pensionsnivå i %	0	24	12

Med tidsfaktorn avses kvoten $T/30$, dock högst talet 1, där

T = summan av pensionsgrundande tid enligt PA-KL §§ 5–6, tillgodoräknad tid för pensionsavgifter enligt § 8 och tid till och med kalendermånaden innan då arbetstagaren skulle ha fyllt 65 år. Om den förmånsberättigade är född 1945 eller senare tillgodoräknas dock tid längst till och med 1989-12-31.

Tid för pensionsavgifter tillgodoräknas hos kommun, landsting, kommunalförbund och annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare (bl.a. arbetsgivare inom Svenska kyrkan).

Mom. 5

Om tidstillgodoräkning skett av annan medförd pensionsrätt, skall arbetsgivaren tillgodogöra sig sådan pensionsrätt med tillämpning av bestämmelserna i PA-KL § 6 mom. 3.

§ 28 Barnpension

Mom. 1

Barnpension utges till barn eller adoptivbarn intill dess barnet fyllt 18 år, dock inte barn som vid arbetstagarens död var adopterat av annan än arbetstagarens make.

Barnpension utges även till barn som fyllt 18 år för sådan tid som barnet har rätt till barnpension enligt AFL.

Rätt till barnpension har även sådant utländskt barn som arbetstagaren med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionssyfte.

Mom. 2

Barnpension beräknas med i tabellen nedan angivna procenttal av årsmedelpoängen enligt § 25 multiplicerat med det prisbasbelopp som gäller den kalendermånad, då arbetstagaren avlider.

Skikt av årsmedelpoäng	0–7,5	7,5–20	20–30
Pensionsnivå i %	10	28	14

Mom. 3

Är de förmånsberättigade barnen flera ska barnpensionen multipliceras med nedan angivna faktorer:

Antal barn	2	3	4	5 eller flera
Faktor	1,4	1,6	1,8	2,0

Det uppräknade pensionsbeloppet fördelas lika mellan barnen.

Mom. 4

Har förmånsberättigat barn framställt anspråk på barnpension efter det att sådan pension börjat utbetalas, ska redan utbetalt pensionsbelopp inte omfördelas.

Intjänad pensionsrätt 1997-12-31

§ 29 Giltighet

Bestämmelserna i §§ 29–30 gäller för arbetstagare:

- a) som 1997-12-31 omfattades av PA-KL hos kommun, landsting, kommunalförbund eller annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare (bl.a. arbetsgivare inom Svenska kyrkan), och
- b) för vilken PB blir gällande 1998-01-01.

§ 30 Intjänad pension

Mom. 1

Intjänad ålderspension beräknas som det högsta värdet av en livränta enligt PA-KL § 15 och en kompletteringspension enligt PA-KL §§ 9 och 14, varvid följande regler ska tillämpas.

1. Beräkningstidpunkten för intjänad pension är 1997-12-31.
2. Livränta beräknas med bortseende från villkoren i PA-KL § 15 mom. 1 a)–d).
3. Om årsmedelpoäng inte kan beräknas enligt PA-KL § 8 mom. 3 a)–h), ska årsmedelpoäng i stället beräknas med tillämpning av vad som sägs i PB § 25 mom. 2 om antagen årspoäng.
4. I tidsfaktorn för livräntan och kompletteringspensionen inräknas pensionsgrundande tid enligt PA-KL § 15 eller motsvarande enligt äldre kommunala pensionsbestämmelser.

5. Folkpension och ATP bestäms utifrån de uppgifter om civilstånd, poängår och medelpoäng som gällde för arbetstagaren 1997-12-31.

6. Livräntans respektive kompletteringspensionens årsbelopp beräknas med basbeloppet 36 300 kronor.

Mom. 2

Värdet av kollektiv efterlevandepension per 1997-12-31 utgör 8,0 % av beloppet enligt mom. 1.

Mom. 3

Värdet av pensioneringsperiod 63–65 år utgör 9,4 % av beloppet enligt mom. 1 för sådan arbetstagare som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelserna om pensioneringsperiod 63–65 år.

Mom. 4

Värdet av pensionsålder 63 år utgör 18,8 % av beloppet enligt mom. 1 för sådan arbetstagare som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelser om pensionsålder 63 år.

Mom. 5

Intjänad pension utgörs av belopp enligt mom 1 och 2 samt i förekommande fall även moment 3 och 4.

Mom. 6

Arbetstagaren eller efterlevande till denne har inte rätt att uppbära tidigare intjänad pensionsrätt om tid, som ligger till grund för sådan pensionsrätt, har inräknats enligt mom. 1.

§ 31 *Gäller inte*

Bestämmelsen i § 31 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

Finansiering och tryggande

§ 32 Finansiering

Utfästelser enligt PB finansieras av arbetsgivaren.

§ 33 Tryggande

Utfästelser enligt PB ska så långt det är möjligt tryggas genom försäkring i Svenska kyrkans Försäkringsförening. De utfästelser som ej kan tryggas genom sådan försäkring tryggas genom skuldföring hos arbetsgivaren förenad med borgensåtagande av Kyrkofonden.

Övergångsbestämmelser till PB för arbetstagare som 1997-12-31 omfattats av PA-KL eller äldre pensionsbestämmelser

Till § 1 mom. 2

1. För tid före 2000-01-01 gäller bestämmelser i sin lydelse i PFA 98.
2. Oavsett vad som sägs i PB § 1 mom. 2 gäller PB för arbetstagare som är placerad i AB grupp 2, som är född 1938 eller senare och som 1997-12-31 omfattades av PA-KL.

Till § 8 och § 13

3. Bestämmelsen i punkt 3 PFA 98 gäller inte i detta avtal.
4. Bestämmelsen i punkt 4 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

Till § 12 och § 17

5. Avgiftsbaserad ålderspension och kompletterande ålderspension kan utges tidigast år 2000. För arbetstagare som ska börja uppbära ålderspension före 2000-01-01, ska pension i stället beräknas som om PA-KL fortsatt att gälla för arbetstagaren. I sådant fall ska PA-KL tillämpas även på eventuell efterlevandepension som följer på ålderspensionen.
6. Arbetstagare som är född 1938–1939 och som avgår från sin anställning tidigast från och med kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren fyller 60 år, har efter ansökan rätt till pension före 61 års ålder.

Till § 10 mom. 1-2, § 16 mom. 1, § 19 mom. 1 och § 25 mom. 1

7. Om arbetstagarens anställning omreglerats på grund av delpension, ska pensionsgrundande lön även beräknas för det lönebortfall som följer av omregleringen.

Till § 16 mom. 1, § 19 mom. 1 och § 25 mom. 1

8. För kalenderår före år 1998 beräknas pensionsgrundande lön enligt PA-KL §§ 7–8.

Till §§ 18-23

9. Särskild ålderspension kan utges tidigast år 1999. För arbetstagare som ska börja uppbära särskild ålderspension före 1999-01-01, ska pension i stället beräknas som om PA-KL fortsatt att gälla för arbetstagaren. I sådant fall ska PA-KL tillämpas även på eventuell efterlevandepension som följer på ålderspensionen.

10. Arbetstagare som är född 1938–1939 och som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelser om pensioneringsperiod 63–65 år eller pensionsålder 63 år, har efter ansökan rätt till särskild ålderspension tidigast från och med kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren fyller 63 år.

11. Arbetstagare som är född 1938–1940 och som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelser om pensionsålder 60 år:

a) är skyldig att avgå från anställningen vid utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 60 år, och

b) har efter ansökan rätt till särskild ålderspension tidigast från och med kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren fyller 58 år.

12. Arbetstagare som är född 1941–1949 och som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelser om pensionsålder 60 år och som inte uppfyller villkoren för rätt till särskild ålderspension, har efter ansökan rätt till särskild ålderspension tidigast från och med kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren fyller 60 år.

13. I 25-årsvillkoret inräknas tid i anställning före 1998-01-01 som enligt bestämmelserna i PA-KL skulle inneburet 60 års pensionsålder.

Till §§ 29 och 30

14. Bestämmelsen i punkt 14 PFA 98 gäller inte i detta avtal.

Övergångsbestämmelser till PB samt Centrala och lokala protokollsanteckningar för arbetstagare vilka 1999-12-31 omfattats av PA-91 eller äldre statliga pensionsbestämmelser samt därtill hörande övergångsbestämmelser

Till § 1

1. PB gäller inte för arbetstagare som:

- a) är född 1939 eller tidigare,
- b) avgått från anställningen före 2000-01-01 av annan anledning än övergång till arbetsgivare tillhörande trossamfundet Svenska kyrkan eller organiserade delar därav,
- c) 1999-12-31 uppbar statlig pensionsförmån, eller
- d) 1999-12-31 och fortlöpande intill avgång med ålderspension omfattas av ALFA 7 a §.

För ovannämnda arbetstagare ska pension/livränta beräknas som om PA-91 fortsatt att gälla för arbetstagaren. I sådant fall ska PA-91 tillämpas även på eventuell efterlevandepension/-livränta som följer på ålderspensionen/egenlivräntan. Med PA-91 avses i samtliga fall PA-91 i dess lydelse 1999-12-31 och i förekommande fall även äldre statliga pensionsbestämmelser.

Anmärkning

Arbetstagare som avses i punkt 1 omfattas dock av PB § 5.

Till § 27

2. Bestämmelserna i PA-91 om kompletterande efterlevandepension — dock inte i de delar som avser barnpension — ska fortsätta att tillämpas på arbetstagare för vilken PB gällt hos arbetsgivare tillhörande trossamfundet Svenska kyrkan 2000-01-01 och fortlöpande fram till dödsfallet.

Till § 30 mom 1

3. Intjänad ålderspension per 1999-12-31 beräknas som en ålderspension enligt första stycket 16 § PA-91, varvid följande regler ska tillämpas.

I tjänstetidsfaktorn inräknas pensionsgrundande tid enligt 11 § PA-91.

Till § 30 mom 2

4. Värdet av kollektiv efterlevandepension per 1999-12-31 utgör 4 % av beloppet enligt mom. 1.

Till Centrala och lokala protokollsanteckningar p. 14

Övrigt

5. Övergången från PA-91 till PFA kan få till följd att pension beräknad enligt PB i ett enskilt fall kan bli lägre än motsvarande beräkning enligt PA-91, om dessa bestämmelser alltjämt skulle ha gällt för arbetstagaren.

Arbetstagare för vilken PB gällt från och med 2000-01-01 och fortlöpande fram till avgången har rätt till ett tilläggsbelopp från och med 65 års ålder enligt nedanstående regler:

a) Om avgiftsbaserad ålderspension ska börja utges 2001-01-01—2003-12-31 görs en alternativ beräkning enligt PA-91:s bestämmelser. Om detta belopp är större än pensionen enligt PB ska mellanskillnaden utges som ett tilläggsbelopp.

b) Om avgiftsbaserad ålderspension ska börja utges 2004-01-01-2008-12-31 och om arbetstagaren kan styrka att annan tid än vad som tillgodoräknats enligt punkt 3 ovan skulle ha tillgodoräknats enligt PA-91 §§ 11-12 görs en alternativ beräkning av intjänad pension enligt punkt 3 ovan enligt följande:

- Pensionsgrundande tid enligt PA-91 §§ 11-12 räknas fram till 65 års ålder.
- Pensionen minskas med medförd pensionsrätt beräknat från 65 års ålder.

Den alternativt beräknade pensionen enligt ovan ska jämföras med ålderspensionsförmånerna enligt Kyrkans PFA 2000. Jämförelsen ska ske mellan de belopp som gäller vid 65 års ålder. Vid en sådan jämförelse ska den avgiftsbaserade ålderspensionen baseras på hela pensionsavgiften. Om den alternativt beräknade pensionen, enligt Pensionsnämndens uppfattning är mycket högre, ska arbetsgivaren utbetala mellanskillnaden.

Central arbetstagarpart kan, om särskilda skäl föreligger, även i annat fall begära prövning hos Pensionsnämnden av en medlems pension. Om pensionsnämnden är enig därom, kan nämnden rekommendera arbetsgivaren att utge skäligt tilläggsbelopp.

Mot bakgrund av SACO:s och OFR:s yrkanden om att även tidigare kommunal tid ska få tillgodoräknas, ska arbetsgivarsidan verka för en generös tillämpning vid Pensionsnämndens prövning av särskilda fall då det är fråga om avgångar efter 61 års ålder hos samma arbetsgivare (Svenska kyrkan).

Arbetsgivarsidan ska vidare – mot bakgrund av SACO:s och OFR:s yrkande om värdesäkring av statlig livränta i vissa fall – verka för en tillämpning liknande bestämmelserna i pensionsöverenskommelsen 1998-06-12 (PÖK 98) avseende tillägget till PA-KL § 15 vid Pensionsnämndens prövning av sådana fall.

Centrala och lokala protokollsanteckningar

Parterna är ense om att följande ska gälla mellan de centrala parterna och ingå i det lokala kollektivavtalet om PFA.

Till PFA

1. Mellan arbetsgivaren och arbetstagare får träffas avtal om annan pensionslösning — helt eller delvis — än vad som följer av PFA. Här avses:
  - a) förvaltningschef eller arbetstagare med förvaltningschefs ställning
  - b) arbetstagare med särskilt visstidsförordnande enligt AB
  - c) annan arbetstagare i särskilt fall.
2. PFA gäller inte för arbetstagare som avgått från en annan anställning med rätt till egenpension enligt PA-KL. Arbetsgivaren kan besluta att PFA ändå ska gälla och fastställer i sådant fall de villkor härför, som är motiverade.
3. PFA gäller inte för arbetstagare som på grund av förtidspension, sjukbidrag eller arbetsskadelivränta har tjänat in ålderspension enligt PA-KL eller andra tjänstepensionsbestämmelser. Arbetsgivaren kan efter ansökan från arbetstagaren besluta att PFA ändå ska gälla och fastställer i sådant fall de villkor härför, som är motiverade.
4. PFA gäller inte för arbetstagare som 1998-07-01 är anställd på särskilt visstidsförordnande enligt AB § 3 mom. 3 a), såvida inte arbetsgivaren och arbetstagaren träffar avtal om annat.
5. PFA gäller inte för arbetstagare med vilken arbetsgivaren före 1998-07-01 träffat överenskommelse om garantipension enligt PA-KL § 12.
6. Vid tillämpning av PFA skall visstidsanställning för arbetstagare utan enligt skollagen föreskriven utbildning för hel höst- eller vårtermin anses omfatta sex kalendermånader.

Till PB

7. Mellan arbetsgivaren och arbetstagare får träffas avtal om att PB ska gälla för arbetstagaren oavsett vad som följer av PB § 1.
8. Mellan arbetsgivaren och arbetstagare får träffas avtal om att den pensionsgrundande lönen även omfattar annan avlöningsförmån än vad som följer av PB § 10.
9. Arbetsgivaren kan besluta att pensionsgrundande lön ska beräknas även vid annan ledighet än vad som följer av PB § 10 mom. 2.
10. Mellan arbetsgivaren och arbetstagare får träffas avtal om att arbetstagaren omfattas av bestämmelserna om särskild ålderspension enligt PB §§ 19–23.
11. Mellan arbetsgivaren och arbetstagare får träffas avtal om andra regler om samordning med förvärvsinkomster än vad som följer av PB § 22.
12. Innan arbetsgivaren har för avsikt att fatta beslut enligt PB § 22 tredje stycket eller § 23 andra stycket, ska de centrala parterna höras.
13. Vad som sägs i PB § 33 om tryggnad ska även gälla utfästelser enligt PA-KL och äldre kommunala pensionsbestämmelser samt utfästelser i enlighet med bestämmelserna i PA-91 och äldre statliga pensionsbestämmelser i den mån så är möjligt enligt Svenska kyrkans Försäkringsförenings stadgar.

Övrigt

14. Övergången från PA-KL till PFA kan få till följd att pension beräknad enligt PB i ett enskilt fall kan bli lägre än motsvarande beräkning enligt PA-KL, om dessa bestämmelser alltså skulle ha gällt för arbetstagaren.

Arbetstagare för vilken PB gäller från och med 1998-01-01 och fortlöpande fram till avgången har rätt till ett tilläggsbelopp från och med 65 års ålder enligt nedanstående regler:

- a) Om avgiftsbaserad ålderspension ska börja utges 2000-01-01—2002-12-31 görs en alternativ beräkning enligt PA-KL:s bestämmelser. Om detta belopp är större än pensionen enligt PB ska mellanskillnaden utges som ett tilläggsbelopp.

b) Om avgiftsbaserad ålderspension ska börja utges 2003-01-01-2007-12-31 och om arbetstagaren kan styrka att annan tid än vad som tillgodoräknats enligt § 30 mom 1 skulle ha tillgodoräknats enligt PA-KL §§ 5-6 görs en alternativ beräkning av intjänad pension enligt § 30 mom 1 enligt följande:

- Pensionsgrundande tid enligt PA-KL §§ 5-6 räknas fram till 65 års ålder.
- Livräntans respektive kompletteringspensionens årsbelopp beräknas med prisbasbeloppet som gäller för det år arbetstagaren fyller 65 år.
- Pensionen minskas med medförd pensionsrätt beräknat från 65 års ålder.

Den alternativt beräknade pensionen enligt ovan ska jämföras med ålderspensionsförmånerna enligt PFA 98. Jämförelsen ska ske mellan de belopp som gäller vid 65 års ålder. Vid en sådan jämförelse ska den avgiftsbaserade ålderspensionen baseras på hela pensionsavgiften. Om den alternativt beräknade pensionen, enligt Pensionsnämndens uppfattning är mycket högre, ska arbetsgivaren utbetala mellanskillnaden.

Central arbetstagarpart kan, om särskilda skäl föreligger, även i annat fall begära prövning hos Pensionsnämnden av en medlems pension. Om pensionsnämnden är enig därom, kan nämnden rekommendera arbetsgivaren att utge skäligt tilläggsbelopp.

15. Om central eller lokal förhandlingsöverenskommelse träffats om avvikelser från PA-KL:s huvudbestämmelser, ska förhandlingar kunna upptas i syfte att anpassa sådan överenskommelse till PFA.

16. Bestämmelserna om sjukpension enligt PA-KL § 12a ska fortsätta att tillämpas för arbetstagare som uppfyller där angivna villkor och som fått rätt till sådan pension senast 2000-06-30. Pensionen utges längst till och med kalendermånaden innan avgiftsbaserad ålderspension ska börja utges. Om arbetstagaren får rätt till både särskild ålderspension och sjukpension enligt PA-KL § 12 a ska pensionerna jämkas så att dubbla förmåner inte utges.

17. Bestämmelserna om kompletterande delpension enligt PA-KL § 11 ska fortsätta att tillämpas för arbetstagare som uppfyller där angivna villkor.

18. Pensionsöverenskommelsen 1998-06-12 om vissa ändringar och tillägg i PA-KL (PÖK 98) gäller för anställda inom Svenska kyrkan. Vad gäller bestämmelsen i bilagan till förhandlingsprotokollet § 15 mom. 6 a) är det dock Kyrkans PFA 2000 som ska bli gällande för arbetstagaren senast 2007-12-31.

Centrala protokollsanteckningar

Parterna är ense om följande.

1. Parternas avsikt är att detta kollektivavtal så långt som det är möjligt ska följa de överenskommelser om PFA 98 som parterna på arbetstagar- sidan träffar med Svenska Kommunförbundet.
2. Centrala protokollsanteckningar till PFA 98 mellan parterna på ar- betstagarsidan och Svenska Kommunförbundet gäller i tillämpliga delar även för detta avtal.
3. Vid tillämpning av detta avtal för arbetsgivare som ej tillhör Trossam- fundet Svenska kyrkan kan tryggande för de delar som ej kan tryggas genom pensionsförsäkring i Svenska kyrkans Försäkringsförening även ske genom att arbetsgivaren redovisar pensionsutfästelserna förenat med kreditförsäkring.

Förhandlingsprotokoll
1999-09-30

Överenskommelse om tillägg till Pensions- och försäkringsavtal – PFA 98

Parter

Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet och Svenska kyrkans Församlingsförbund å ena sidan samt

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd jämte däri ingående organisationer samt undertecknade SACO-organisationer samfällt å den andra.

§ 1 Innehåll

Parterna konstaterar följande.

Överenskommelser om Pensions- och försäkringsavtal – PFA 98 – träffades 1998-06-12. I enlighet med överenskommelserna ska ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna under avtalets giltighetsperiod träffar överenskommelse om ingå i såväl centralt som lokalt kollektivavtal.

Enligt Centrala protokollsanteckningar punkt 3 i förhandlingsprotokollet 1998-06-12 ska parterna gemensamt

” - inom ramen för avtalen PFA, PA-KL och AGS-KL – se över regelverket för arbetstagare med rätt till förtidspension med avsikt att ändringar ska göras i avtalen före 2000-01-01. Ett syfte är att skapa en s.k. premiefrielseförsäkring kopplad till administrationen för AGS-KL. I denna översyn ingår även att utfästelse om sjukpension enligt PA-KL ska inarbetas i AGS-KL.”

§ 2 Tillägg till PFA 98

Parterna enas om följande.

1. § 10 i Pensionsbestämmelserna i PFA 98 fr.o.m. 1998-01-01 ska ha lydelse som framgår av bilaga 1 till detta protokoll
2. Försäkringsvillkoren för Avgiftsbefrielseförsäkring ska ha lydelse som framgår av bilaga 2 till detta protokoll.
3. Avgiftsbefrielseförsäkringen gäller försäkrad som från den 1 januari 1998 eller senare börjar uppbära månadsersättning från AGS-KL eller arbetsskadelivränta som är samordnad med förtidspension eller sjukbidrag.

§ 3 Övrigt

Parterna är införstådda med att ytterligare kompletteringar av teknisk natur kan komma att behövas.

Parterna konstaterar även att de fackliga organisationernas yrkanden om ändringar i AGS-KL kvarstår.

§ 4 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Christina Kjell

Anna Lind

Justeras

För Landstingsförbundet

Sören Gunnarsson

För Svenska Kommunförbundet

Åke Hillman

För Svenska kyrkans Församlingsförbund

Erna Arhag

För Svenska Kommunalarbetsförbundet

Håkan Pettersson

För OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer

Hans Gustrin

För Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd jämte däri ingående organisationer

Lärarförbundet

Lärarnas Riksförbund

Hans Gustrin

Harald Mårtensson

För undertecknade SACO-organisationerna samfällt

Agrifack, Akademikerförbundet SSR, Arkitektförbundet, Civilekonomernas Riksförbund, DIK-förbundet, Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, Ingenjörsförbundet, JUSEK, Kyrkans Akademikerförbund, Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, Skogsakademikerna, SRAT (SACO:s Tjänstemannaförbund), Sveriges Civilingenjörsförbund, Sveriges Farmaceutförbund, Sveriges Fartygsbefälsförening, Sveriges Läkarförbund, Sveriges Naturvetareförbund, Sveriges Psykologförbund, Sveriges Tandläkarförbund, Sveriges Universitetslärarförbund och Sveriges Veterinärförbund

Harald Mårtensson

Ändringar i PFA fr.o.m. 1998-01-01

§ 10 Pensionsgrundande lön

Mom. 2

Under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall eller arbetsskada enligt AFL/LAF, ledighet enligt Föräldraledighetslagen eller.....

Mom. 3

Arbetstagare tillförsäkras avgiftsbefrielseförsäkring enligt de mellan parterna överenskomna försäkringsvillkoren för Avgiftsbefrielseförsäkring.

Allmänna försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och lands- ting m.fl.

§ 1 Försäkringsvillkor m.m.

För avgiftsbefrielseförsäkring gäller dessa bestämmelser samt de bestämmelser i övrigt som fastställts i överenskommelser mellan parterna.

§ 2 Försäkrad och försäkringstagare

Varje försäkrad d.v.s., arbetstagare för vilken Pensionsbestämmelserna (PB) i PFA 98 gäller, är försäkringstagare. De skyldigheter som enligt lagen om försäkringsavtal åvilar försäkringstagare gentemot försäkringsgivare, ska dock avse arbetsgivaren. Den försäkrade ska till försäkringsgivaren lämna anmälan och uppgifter i enlighet med vad som följer av försäkringsvillkoren för AGS-KL.

§ 3 Avgiftsbetalning vid månadsersättning från avgiftsbefrielseförsäkring

Avgiftsbefrielseförsäkring innebär att avgiften till försäkrads avgiftsbaserade ålderspension betalas av avgiftsbefrielseförsäkringen under tid med månadsersättning från AGS-KL eller under tid med arbetsskadelivränta som samordnas med förtidspension eller sjukbidrag. Avgift betalas dock längst till och med kalendermånaden innan ålderspension enligt PB börjar utges.

Om arbetstagarens anställning upphör under sjukpenningtid eller om arbetstagaren insjuknar under efterskyddstid enligt AGS-KL betalas avgiften även under sjukpenningtid för tid efter det att anställningen upphört.

Är arbetsförmågan inte helt nedsatt betalas avgiften i förhållande till minskningen av arbetstiden hos arbetsgivaren.

Avgiften avsätts i sin helhet till den försäkrades individuella del enligt PB.

§ 4 Avgiftsunderlag

Vid avgiftsbefrielse utgörs avgiftsunderlaget av den inkomst som förvärvats i anställning som omfattas av PB och som ligger till grund för månadsersättning från AGS-KL. Även delar av lön som överstiger 7,5 prisbasbelopp medräknas.

Anmärkning

Avgiftsunderlaget vid insjuknandetidpunkten räknas upp med den årliga förändringen av inkomstbasbeloppet (för åren 1998-2000 gäller det förhöjda prisbasbeloppet). Motsvarande ska gälla lönedelar över 7,5 prisbasbelopp.

Överenskommelse om vissa frågor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda hos kommuner och landsting m.fl.

Parter

Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet och Svenska kyrkans Församlingsförbund å ena sidan samt

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd jämte däri ingående organisationer samt under tecknade SACO-organisationer samfällt å den andra.

§ 1

Parterna konstaterar följande.

4. Överenskommelser om Pensions- och försäkringsavtal – PFA 98 – träffades 1998-06-12. I enlighet med överenskommelserna skall ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna under avtalets giltighetsperiod träffar överenskommelse om ingå i såväl centralt som lokalt kollektivavtal.

Enligt Centrala protokollsanteckningar punkt 3 i förhandlingsprotokollet 1998-06-12 skall parterna gemensamt:

” - inom ramen för avtalen PFA, PA-KL och AGS-KL – se över regelverket för arbetstagare med rätt till förtidspension med avsikt att ändringar ska göras i avtalen före 2000-01-01. Ett syfte är att skapa en s.k. premiefrielseförsäkring kopplad till administrationen för AGS-KL. I denna översyn ingår även att utfästelse om sjukpension enligt PA-KL ska inarbetas i AGS-KL.”

Genom överenskommelse den 30 september 1999 har parterna gemensamt enats om försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkringen jämte tillägg till PFA 98.

§ 2

Parterna enas om att för Avgiftsbefrielseförsäkringen skall motsvarande gälla som följer av de gemensamma försäkringsvillkoren för AGS-KL och TFA-KL med följande undantag - §§ 1-2, § 5, § 7, § 10, §§ 30-33.

§ 3

Parterna uttalar att man tillsammans med AMF avser att ytterligare se över den administrativa hanteringen av Avgiftsbefrielseförsäkringen.

§ 4

Parterna är ense om att denna överenskommelse, med undantag för § 3, ska tillföras det lokala kollektivavtalet om PFA.

§ 5

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Christina Kjell

Anna Lind

Justeras

För Landstingsförbundet

Sören Gunnarsson

För Svenska Kommunförbundet

Åke Hillman

För Svenska kyrkans Församlingsförbund

Erna Arhag

För Svenska Kommunalarbetsförbundet

Håkan Pettersson

För OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer

Hans Gustrin

För Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd jämte däri ingående organisationer

Lärarförbundet

Lärarnas Riksförbund

Hans Gustrin

Harald Mårtensson

För undertecknade SACO-organisationerna samfällt

Agrifack, Akademikerförbundet SSR, Arkitektförbundet, Civilekonomernas Riksförbund, DIK-förbundet, Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, Ingenjörsförbundet, JUSEK, Kyrkans Akademikerförbund, Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, Skogsakademikerna, SRAT (SACO:s Tjänstemannaförbund), Sveriges Civilingenjörsförbund, Sveriges Farmaceutförbund, Sveriges Fartygsbefälsförening, Sveriges Läkarförbund, Sveriges Naturvetareförbund, Sveriges Psykologförbund, Sveriges Tandläkarförbund, Sveriges Universitetslärarförbund och Sveriges Veterinärförbund Allmänna försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl.

Harald Mårtensson

Förhandlingsprotokoll
1999-11-19

Överenskommelse om tillägg till försäkringsvillkoren för avgiftsbefrielseförsäkring för anställda som omfattas av Svenska kyrkans pensions och försäkringsavtal

Parter

Svenska kyrkans Församlingsförbund å ena sidan samt

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd jämte däri ingående organisationer samt undertecknade SACO-organisationer samfällt å den andra.

§ 1

Parterna konstaterar följande.

1. Genom överenskommelser den 30 september 1999 har parterna gemensamt enats om försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl.
2. Enligt § 3 i dessa försäkringsvillkor ska pensionsavgiften i sin helhet avsättas till arbetstagarens individuella del enligt PB.

§ 2

Parterna enas om följande.

För anställda som omfattas av Svenska kyrkans pensions - och försäkringsavtal ska pensionsavgiften i sin helhet avsättas till avgiftsbaserad tjänstepensionsförsäkring i Svenska kyrkans försäkringsförening.

§ 3

Förhandlingarna förklarades avslutade.

Vid protokollet

Anna Lind

Justeras

För Svenska kyrkans Församlingsförbund

Erna Arhag

För Svenska Kommunalarbetareförbundet

Håkan Pettersson

För OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer

Hans Gustrin

För Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd jämte däri ingående organisationer

Lärarförbundet

Lärarnas Riksförbund

Hans Gustrin

Harald Mårtensson

För undertecknade SACO-organisationerna samfällt

Agrifack, Akademikerförbundet SSR, Arkitektförbundet, Civilekonomernas Riksförbund, DIK-förbundet, Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, Ingenjörsförbundet, JUSEK, Kyrkans Akademikerförbund, Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, Skogsakademikerna, SRAT (SACO:s Tjänstemannaförbund), Sveriges Civilingenjörsförbund, Sveriges Farmaceutförbund, Sveriges Fartygsbefälsförening, Sveriges Läkarförbund, Sveriges Naturvetareförbund, Sveriges Psykologförbund, Sveriges Tandläkarförbund, Sveriges Universitetslärarförbund och Sveriges Veterinärförbund

Harald Mårtensson